ОПШТИНА АРАНЂЕЛОВАЦ

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ

КРОЗ БУЏЕТ

за 2027. годину

С а д р ж а ј:

Водич за грађане кроз буџет општине Аранђеловац.....2

Укључивање грађана у буџетски процес.....2

Календар буџета локалне власти:.....3

Послови и надлежности.....4

Како се пуни буџет општине Аранђеловац?….....4

На шта се троши ваш новац?.....6

Програмски буџет.....7

Корисници буџетских средстава преко којих се извршава буџет Општине Аранђеловац.....9

Водич за грађане кроз буџет општине Аранђеловац за 2027. годину

Одлука о буџету Општине Аранђеловац за 2027. годину након усвајања од стране Скупштине општине биће објављена у **Службеном гласнику општине Аранђеловац.**

Овом одлуком планирани су:

1.Укупни приходи и примања планирани по основу продаје нефинансијске имовине	2.591.135.343,00
2. Укупни расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине	2.802.335.343,00
3. Примања од задуживања	198.200.000,00
4. Пренета наменска неутрошена средства из 2026. године	50.000.000,00
5. Издаци за отплату главнице дуга	37.000.000,00

Шта је грађански буџет?

Грађански буџет има за циљ да лако разумљивим језиком објашњава на који начин и у које сврхе се користе јавни ресурси да би задовољили јавне и колективне потребе становништва. Као својеврстан водич за грађане кроз буџет, грађански буџет садржи опште податке о буџету државе или општине/града, као и информације о буџетским приходима, расходима, изворима финансирања, буџетским корисницима и сл.

Грађански буџет представља приказ буџета државе или општине/града, презентован на начин да допринесе повећаном учешћу грађана у дефинисању буџетских приоритета, као и у планирању, расподели и трошењу буџетских средстава.

Укључивање грађана у буџетски процес

Зашто је потребно укључити грађане у процес доношења буџета?

Буџет представља новац пореских обвезника и јавност треба да игра значајну улогу у његовом креирању односно планирању.

Пошто се очекује даља децентрализација власти, односно преношење ширих надлежности локалној самоуправи, укључивање грађана у процес доношења буџета добијаће на значају из простог разлога јер ће и многи проблеми и питања која муче грађане моћи бити решена у локалној самоуправи..

Део буџетског процеса је и разумевање жеља и потреба грађана, а израда буџета је заправо прављење избора из тог мноштва потреба, жеља и проблема. С обзиром да новца никад нема и неће га ни бити довољно да се оствари све оно што је потребно и пожељно, локални функционери разматрајући и креирајући буџет за наредну годину поред својих

сарадника, јавних предузећа, установа и служби, да би добили што реалнију слику ствари, неопходно је и да саслушају глас заједнице, односно грађана.

Пружајући грађанима прилику да учествују у процедури доношења одлука, локална власт пружа грађанима могућност да сагледају и проблеме на које се наилази приликом реализације одређених пројеката и програма, грађани могу дати своје мишљење о могућим правцима решавања проблема, а учествовање мноштва људи у процесу изналажења решења свакако даје квалитет више, односно могуће је боље сагледати све аспекте алтернативних решења, тако да на крају изабрана опција, у датом тренутку, је вероватно и најоптималнија.

Упознавање са суштином проблема приликом разматрања реализације различитих програма, ствара могућност да и грађани који се противе неком решењу буду толерантнији и сачекају да виде какве ће резултате дати решење које је одабрала већина.

Мишљења и идеје грађана, која грађани изнесу на оваквим скуповима, пружају могућност локалним властима да пруже бољи квалитет услуга и изађу грађанима у сусрет у решавању њихових потреба.

Да би јавна расправа о предлогу буџета произвела позитивне ефекте мора да се одвија сврсисходно, односно да се након ње јасно виде одређене потребе грађана и начин на који могу да се задовоље, као и организација, средства и рокови који стоје на располагању за задовољење тих потреба.

Календар буџета локалне власти:

(1) 1. август - локални орган управе надлежан за финансије доставља Упутство за припрему нацрта буџета локалне власти;

(2) 1. септембар - директни корисници средстава буџета локалне власти достављају Предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године, који садржи извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године;

(3) 01.новембар - локални орган управе надлежан за финансије доставља Нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти;

(4) 15. новембар - надлежни извршни орган локалне власти доставља Предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти;

(5) до 20. децембара - скупштина локалне власти доноси Одлуку о буџету локалне власти;

(6) 25. децембар - локални орган управе надлежан за финансије доставља министру Одлуку о буџету локалне власти.

Послови и надлежности

Општина Аранђеловац је посебна територијална јединица у којој грађани остварују локалну самоуправу и обавља послове општине утврђене Уставом, послове које јој Република законом повери из оквира својих права и дужности, као и друге послове утврђене законом и Статутом општине.

Како се пуни буџет општине Аранђеловац ?

Порез на доходак, добит и капиталне добитке - ову групу чине приходи од пореза који се у складу са законом деле између централног и локалног нивоа власти (уступљени и изворни), у износу од 53,54% од укупно планираних прихода.

Порез на имовину су приходи од пореза на имовину грађана и правних лица који се налазе на територији општине Аранђеловац, пореза на наслеђе и поклон, као и порез на пренос апсолутних права.у износу од 15,09 % од укупно планираних прихода

Порез на добра и услуге су приходи од комуналне таксе , боравишне таксе и посебне накнаде за заштиту и унапређење животне средине у износу од 2,83% од укупно планираних прихода

Други порези су приходи од комуналне таксе на истицање фирме у износу од 1,41% од укупно планираних прихода.

Трансфери од других нивоа власти су приходи по основу наменских и ненаменских трансфера из Републике у износу од 7,11% од укупно планираних прихода .

Приходи од имовине су приходи од накнаде за коришћење минералних сировина , накнада за коришћење простора на јавним површинама , допринос за уређење грађевинског земљишта у износу од 4,59% одукупно планираних прихода .

Приходи од продаје добара и услуга су приходи од продаје добара и услуга индиректних буџетских корисника, приходи остварени по основу пружања услуге боравка деце у предшколској установи , административне таксе , таксе за озакоњење објеката у износу од 5,23% од укупно планираних прихода

Новчане казне и одузета имовинска корист су приходи од новчани казни за прекршаје у износу од 0,47% од укупно планираних прихода

Добровољни трансфери од физичких и правних лица су приходи од физичких и правних лица у износу од 0,01% од укупно планираних прихода

Мешовити и неодређени приходи су остали приходи у корист нивоа општине у износу од 0,76% од укупно планираних прихода

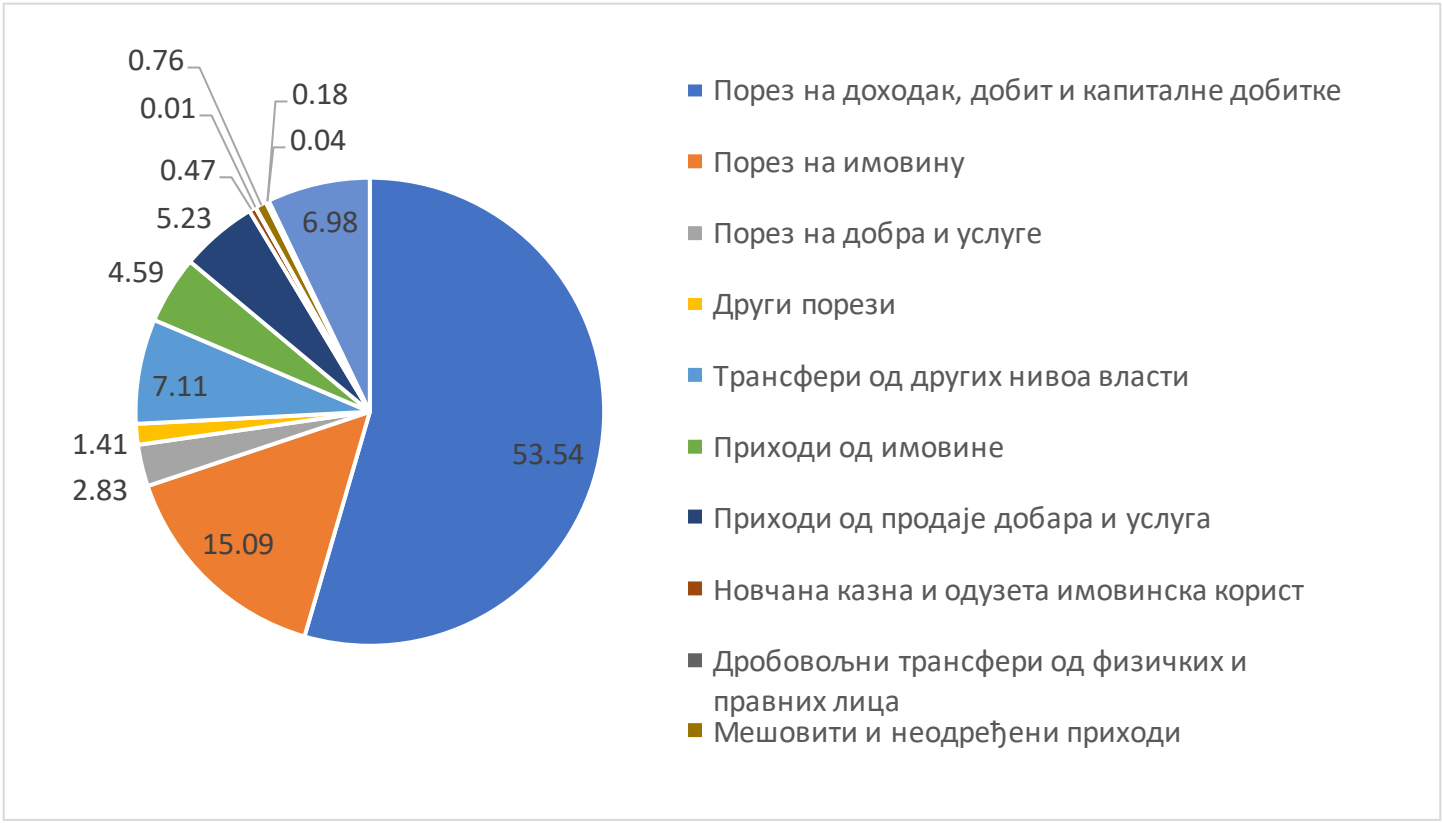
Примања од продаје непокретности у износу од 0,18% од укупно планираних прихода.

Примања од продаје покретни ствари у износу од 0,04% од укупно планираних прихода.

Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година износи 6,98% од укуно планираних прихода.

Укупно планирани приходи и примања у 2027. години износе 2.839.335.343,00 динара и имају следећу структуру: Средства из буџета 2.532.024.076,00 динара, средства из сопствених извора 58.311.267,00 динара, средства из осталих извора 199.000.000.00 динара и пренета средства из 2026. године у износу од 50.000.000,00динара.

Планирани приходи буџета општине Аранђеловац за 2027.годину

На шта се троши ваш новац?

Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника чије се плате финансирају из буџета (без јавних предузећа која је основала општина) у износу од 29,07% од укупно планираних расхода буџета.

Коришћење роба и услуга обухвата сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање у износу од 33,69% од укупно планираних расхода буџета

Отплата камата и пратећи трошкови задуживања обухвата трошкове отплате узетих кредита из ранијих година у износу од 0,25% од укупно планираних расхода

Субвенције из буџета су средства која је локална самоуправа обезбедила како би помогла ЈП предузећима – подстицаји запошљавању у износу од 3,70% од укупно планираних расхода .

Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне у износу од 4,83% од укупно планираних расхода

Средства резерви обухватају нераспоређена средства по закону у износу од 1,13% од укупно планираних расхода

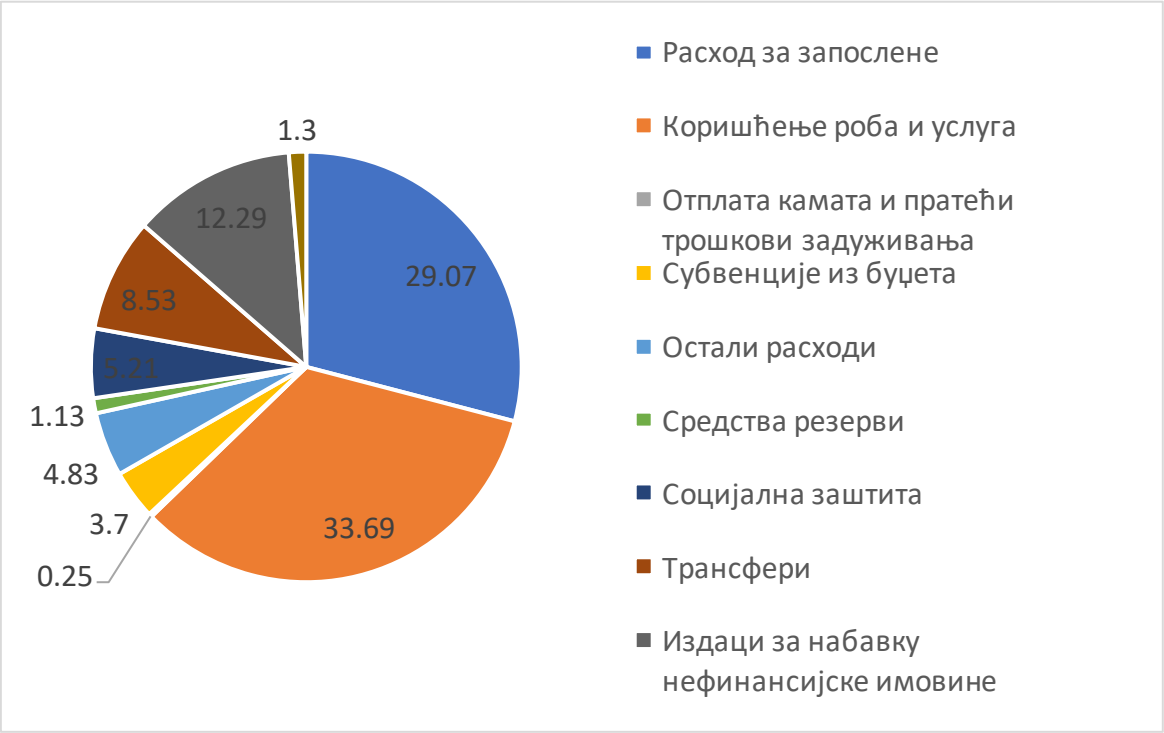
Социјална заштита обухвата све расходе за финансирање исплата социјалне помоћи за различите категорије становништва.у износу од 5,21% од укпно планираних расхода

Трансфери су расходи које општина Аранђеловац планирала за исплату дотација и трансфера осталим нивоима власти (центру за социјални рад, здравственом центру, основном и средњем образовању) у износу од 8,53% од укупно планираних расхода

Издаци за набавку нефинансијске имовине представљају расходе за капиталне издатке(зграде и грађевинске објекте, машине и опрему, земљиште и слично) која су у власништву општине у износу 12,29% од укупно планираних расхода.

Отплата главнице домаћим кредиторима износи 1,30% од укупно планираних расхода.

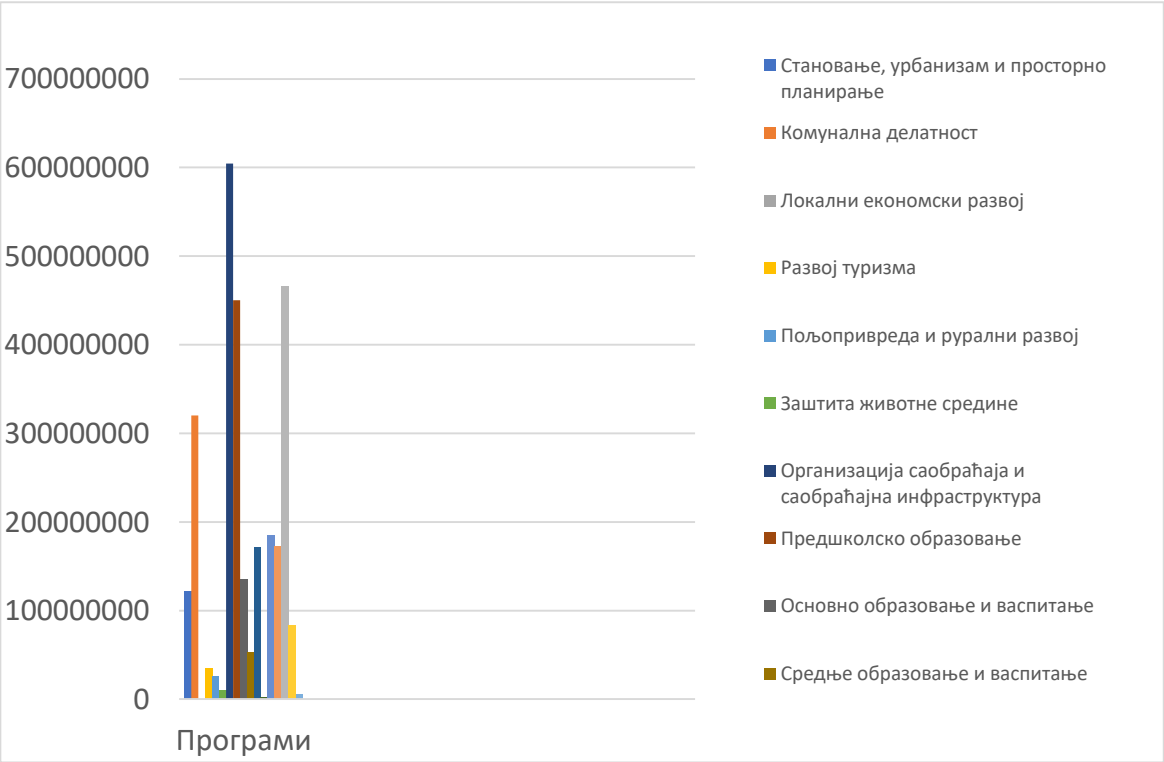
Укупно планирани расходи и издаци у 2027. годину износе 2.839.335.343,00 динара и имају следећу структуру:

У складу са међународним и националним класификацијама програмски буџет даје слику трошења новца према програмској класификацији која све активности локалне самоуправе дели на следећи начин и износ опредељених средстава:

1.	Становање, урбанизам и просторно планирање	121.886.000,00
2.	Комунална делатност	320.300.000,00
3.	Локални економски развој	0,00
4.	Развој туризма	34.610.000,00
5.	Пољопривреда и рурални развој	26.300.000,00
6.	Заштита животне средине	9.500.000,00
7.	Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	604.334.000,00
8.	Предшколско образовање	450.112.000,00
9.	Основно образовање и васпитање	135.758.068,00
10.	Средње образовање и васпитање	53.000.000,00
11.	Социјална и дечја заштита	171.277.910,00
12.	Здравствена заштита	1.500.000,00
13.	Развој културе и информисања	184.789.797,00
14.	Развој спорта и омладине	172.325.470,00
15.	Опште услуге локалне самоуправе	465.802.900,00
16.	Политички систем локалне самоуправе	82.839.198,00
17.	Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	5.000.000,00

Општински буџет општине Аранђеловац за 2027. Годину исказан по програмима

На које пројекте се троши новац:

- ✓ Асфалтире улица у граду
- ✓ Асфалтирање сеоских путева
- ✓ Радови на покривању зелене пијаце
- ✓ Изградња дечијих игралишта
- ✓ Реконтрукција објекта ОМШ „Петар Илић“
- ✓ Изградња авантура парка
- ✓ Реконструкција улице Јанка Катића
- ✓ Реконструкција улице Краља Петра Првог
- ✓ Уређење аутобуских стајалишта
- ✓ Услуге дневног боравка деце са посебним потребама
- ✓ Помоћ у кући старијим лицима и особама са инвалидитетом
- ✓ Народна кухиња
- ✓ Родна равноправност
- ✓ Услуга лични пратилаца

Корисници буџетских средстава преко којих се извршава буџет Општине Аранђеловац су следећи:

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина општине
- Председник општине
- Општинско веће
- Општинско правобранилаштво
- Општинска управа

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Установа „Центар за културу и образовање“
- Установа „Народна библиотека „Свети Сава“
- Предшколска установа „Дуга“
- Установа „Туристичка организација Аранђеловац“
- Установа „Спортско рекреативни центар“Шумадија
- Установа „Смотра уметности Мермер и звуци“
- Установа „Народни музеј“
- 20 месних заједница

Корисници текућих трансфера и дотација:

- 12 Установа основног образовања
- 3 Установе средњег образовања
- Центар за социјални рад
- Црвени крст

Одељење за финансије и рачуноводство